

דוח יחס כושר פירעון כלכלי של

מגדל חברה לביטוח בע"מ

ליום 31 בדצמבר 2021

תוכן ענייניםדוח יחס כושר פירעון כלכלי שלמגדל חברה לביטוח בע"מליום 31 בדצמבר 2021

<u>עמוד</u>	
2	דוח מיוחד של רו"ח
3	רקע ודרישות גילוי
4	הגדרות
5	מתודולגית החישוב
7	הערות והבהרות
8	סעיף 1 - יחס כושר פירעון וסף הון
9	סעיף 2 - מאזן כלכלי
10	סעיף 2א - מידע אודות מאזן כלכלי
14	סעיף 2ב - הרכב התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה
15	סעיף 3 - הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון
17	סעיף 4 - הון נדרש לכושר פירעון (SCR)
18	סעיף 5 - סף הון (MCR)
19	סעיף 6 - השפעת יישום ההוראות לתקופת הפריסה
20	סעיף 7 - תנועה בעודף ההון
21	סעיף 8 - מבחני רגישות
21	סעיף 9 - מגבלות על חלוקת דיבידנד

קוסט פורר גבאי את קסירר
 דרך מנחם בגין 144א'
 תל-אביב, 6492102
 טל. +972 3 623 2525
 פקס +972 3 562 2555
 ey.com

סומך חייקין
 מגדל המילניום KPMG
 רחוב הארבעה 17, תא דואר 609
 תל אביב 6100601
 03 684 8000

לכבוד
 הדירקטוריון של
 מגדל חברה לבטוח בע"מ

א.ג.ב.

הנידון: בדיקה של יישום הוראות מסוימות של הממונה על שוק ההון, ביטוח וחסכון בעניין כושר פירעון כלכלי מבוסס Solvency II של חברת מגדל חברה לביטוח בע"מ (להלן - החברה) ליום 31 בדצמבר, 2021

בדקנו את ההון הנדרש לשמירה על כושר פירעון (להלן - "SCR") ואת ההון הכלכלי של מגדל חברה לביטוח בע"מ ליום 31 בדצמבר, 2021 (להלן "המידע"), הכלולים בדוח יחס כושר פירעון כלכלי של החברה המצורף בזה (להלן "הדו"ח").

הדירקטוריון והנהלה אחראים להכנה ולהצגה של המידע הערוך בהתאם להוראות הממונה על שוק ההון, ביטוח וחסכון (להלן - "הממונה") בעניין כושר פירעון כלכלי של חברת ביטוח מבוסס Solvency II כפי שנכללו בחוזר הממונה מספר 15-1-2020 מתאריך 14 באוקטובר 2020 וכן בהתאם להוראות הממונה בדבר עקרונות לחישוב ניכוי לתקופת הפריסה במשטר כושר פירעון כלכלי מבוסס סולבנסי II מתאריך 15 באוקטובר 2020 (להלן - "ההוראות").

החישובים, התחזיות וההנחות שהיוו בסיס להכנת המידע הינם באחריות הדירקטוריון והנהלה.

בדיקתנו נערכה בהתאם לתקן הבטחת מהימנות בינלאומי ISAE 3400 - בדיקה של מידע כספי עתידי, ובהתאם להנחיות הממונה, כפי שנכללו בנספח ב' לחוזר ביטוח 2017-1-20 מ-3 בדצמבר 2017, המפרט הוראות לעניין ביקורת על דוח יחס כושר פירעון כלכלי.

לא בדקנו את נאותות סכום הניכוי בתקופת הפריסה ליום 31 בדצמבר 2021, כפי שמוצג בסעיף 2 א' 2. בדוח פרט לבדיקה כי סכום הניכוי אינו עולה על הסכום המהוון הצפוי של מרווח הסיכון וההון הנדרש לכושר פירעון בגין סיכוני ביטוח חיים ובריאות בשל עסקים קיימים במשך תקופת הפריסה בהתאם לדפוס ההתפתחות העתידי של ההון הנדרש המשפיע הן על חישוב שחרור ההון הצפוי והן על שחרור מרווח הסיכון הצפוי כמפורט בהוראות לעניין חישוב מרווח הסיכון.

פרט לאמור לעיל לעניין נאותות סכום הניכוי בתקופת הפריסה, על בסיס בדיקת הראיות התומכות בחישובים, בתחזיות ובהנחות, כפי שמוזכר להלן, אשר שימשו את הדירקטוריון והנהלה של החברה בהכנת המידע לא בא לתשומת ליבנו דבר הגורם לנו לסבור שהתחזיות וההנחות, בכללותן, אינן מהוות בסיס סביר למידע בהתאם להוראות. כמו כן לדעתנו, המידע, לרבות אופן קביעת ההנחות והתחזיות, הוכן והוצג מכל הבחינות המהותיות בהתאם להוראות.

יודגש כי התחזיות וההנחות מבוססות, בעיקרן על ניסיון העבר, כפי שעולה ממחקרים אקטואריים הנערכים מעת לעת. נוכח הרפורמות בשוק ההון, הביטוח והחסכון והשינויים בסביבה הכלכלית, נתוני העבר אינם משקפים בהכרח את התוצאות העתידיות. המידע מתבסס לעיתים על הנחות לגבי אירועים עתידיים, על פעולות ההנהלה וכן על דפוס ההתפתחות העתידי של מרווח הסיכון, שלא בהכרח יתממשו או שיתממשו באופן שונה מההנחות אשר שימשו בסיס למידע. כמו כן, התוצאות בפועל עלולות להיות שונות באופן מהותי מהמידע, מאחר והתרחישים המשולבים של אירועים עשויים להתממש באופן שונה מהותית מההנחות במידע.

אנו מפנים את תשומת הלב לאמור בסעיף ד. הערות והבהרות בדבר יחס כושר הפירעון, בדבר אי הודאות הנגזרת משינויים רגולטוריים וחישיפה לתלויות שלא ניתן להעריך את השפעתה על יחס כושר הפירעון.

תל אביב, 30 במאי 2021,

בכבוד רב,

קוסט פורר גבאי את קסירר
 רואי חשבון

סומך חייקין
 רואי חשבון

מבקרים משותפים

1. משטר כושר פירעון כלכלי מבוסס Solvency II

המידע המפורט להלן, חושב בהתאם להוראות חוזר הממונה על שוק ההון, ביטוח וחסכון (להלן - "הממונה") 15-1-2020- "תיקון החוזר המאוחד לעניין הוראות ליישום משטר כושר פירעון כלכלי של חברת ביטוח מבוסס Solvency II" (להלן - "חוזר סולבנסי"), נערך ומוצג בהתאם להוראות פרק 1, חלק 4 שער 5 בחוזר המאוחד, כפי שעודכנו בחוזר 8-1-2022. להלן "הוראות הגילוי".

חוזר סולבנסי קובע מודל סטנדרטי לחישוב ההון העצמי הקיים וההון הנדרש לכושר פירעון, במטרה להביא לכך שחברת ביטוח תחזיק כרית לספיגת הפסדים הנובעים מהתממשותם של סיכונים בלתי צפויים שלהם היא חשופה. יחס כושר הפירעון הינו היחס בין ההון העצמי הקיים וההון הנדרש.

ההון העצמי הקיים, לצורך הסולבנסי, יורכב מהון רובד 1 והון רובד 2. הון רובד 1 כולל הון עצמי המחושב באמצעות הערכת שוויים של הנכסים וההתחייבויות של חברת ביטוח לפי הוראות החוזר, והון רובד 1 נוסף. הון רובד 1 נוסף והון רובד 2 כוללים מכשירי הון עם מנגנונים לספיגת הפסדים לרבות מכשירי הון משני נחות, הון משני מורכב והון שלישוני אשר הונפקו לפני מועד התחילה. החוזר כולל מגבלות על הרכב הון עצמי לעניין SCR (ראה להלן), כך ששיעור הרכיבים הכלולים בהון רובד 2 לא יעלה על 40% מה-SCR (בתקופת הפריסה, המפורטת להלן - 50% מההון הנדרש לכושר פירעון בתקופת הפריסה).

את ההון הקיים יש להשוות להון הנדרש כאשר קיימות שתי רמות של דרישות הון:

- ההון הנדרש לשמירה על כושר הפירעון של חברת ביטוח (להלן - SCR). ה-SCR רגיש לסיכונים ומבוסס על חישוב צופה פני עתיד של התממשות תרחישים שונים, תוך התחשבות ברמת המתאם של גורמי הסיכון השונים, הכל על בסיס ההנחיות בחוזר סולבנסי. דרישה זו נועדה להבטיח התערבות מדויקת ועתית של רשויות הפיקוח.

- רמה מינימלית של הון (להלן - MCR או "סף הון"). בהתאם לחוזר סולבנסי, סף ההון יהיה שווה לגבוה שבין סכום ההון הראשוני המינימלי הנדרש לפי "דרישות הון משטר קודם" לבין סכום הנגזר מגובה עתודות ביטוח ופרמיות (כהגדרתן בחוזר סולבנסי) המצוי בטווח שבין 25% לבין 45% מה-SCR.

ההון הקיים מחושב באמצעות נתונים ומודלים לחישוב יחס כושר הפירעון הכלכלי המתבססים, בין היתר, על תחזיות והנחות הנשענות, בעיקרן על ניסיון העבר. החישובים המבוצעים במסגרת חישוב ההון הכלכלי ודרישת ההון הכלכלית הם בעלי רמת מורכבות גבוהה.

חוזר סולבנסי כולל, בין היתר, הוראות מעבר בקשר לעמידה בדרישות ההון כדלהלן:

(א) בחירה באחת מהחלופות הבאות:

(1) פריסה הדרגתית של ההון הנדרש, עד לשנת 2024 (להלן - "תקופת הפריסה"), כך שההון הנדרש יעלה בהדרגה, ב-5% כל שנה, החל מ-60% מה-SCR ועד למלוא ה-SCR. ההון הנדרש ליום 31 בדצמבר 2021 - 85% מה-SCR (ליום 31 בדצמבר 2020 - 80%).

(2) הגדלת ההון הכלכלי באמצעות ניכוי מעתודות הביטוח של סכום שיחושב כמפורט להלן. הניכוי ילך ויקטן בצורה הדרגתית, עד לשנת 2032 (להלן - "ניכוי בתקופת הפריסה").

החברה בחרה בחלופה השניה וזאת לאחר שקיבלה את אישור הממונה לכך, כנדרש.

(ב) דרישת הון מוקטנת, שתלך ותגדל באופן הדרגתי עד לשנת 2023, על סוגים מסוימים של השקעות.

מידע צופה פני עתיד

הנתונים הכלולים בדוח יחס כושר פירעון כלכלי זה, לרבות ההון העצמי המוכר וההון הנדרש לכושר פירעון, מבוססים, בין השאר, על תחזיות, הערכות ואומדנים לאירועים עתידיים שהתממשותם אינה ודאית ואינם בשליטתה של החברה, ויש לראות בהם "מידע צופה פני עתיד" כהגדרתו בסעיף 32א לחוק ניירות ערך התשכ"ח-1968. התוצאות בפועל עשויות להיות שונות מכפי שבא לידי ביטוי בדוח יחס כושר פירעון כלכלי זה, כתוצאה מכך שתחזיות, הערכות ואומדנים אלה, כולם או חלקם לא יתממשו או שיתממשו באופן שונה מכפי שנחזה, בין היתר בהתייחס להנחות אקטואריות (בכלל זה שיעורי תמותה, תחלואה, החלמה, ביטולים, הוצאות, מימוש גמלה, קצב השחרור של מרווח הסיכון ושיעור רווח חיתומי), הנחות לגבי פעולות הנהלה עתידיות, שיעורי ריבית חסרת סיכון, תשואות בשוק ההון, הכנסות עתידיות ונזק בתרחישי קטסטורפה.

ב. הגדרות

<p>אומדן מיטבי (Best Estimate)</p> <p>ביטוח בריאות ארוך טווח (SLT)</p> <p>ביטוח בריאות קצר טווח (NSLT)</p> <p>הון נדרש בסיסי לכושר פירעון (BSCR)</p> <p>הון נדרש לכושר פירעון (SCR)</p> <p>הון נדרש לכושר פירעון</p> <p>הון עצמי מוכר</p> <p>הון רובד 1 בסיסי</p> <p>הון רובד 1 נוסף</p> <p>הון רובד 2</p> <p>השפעת הפיזור בין רכיבי הסיכון</p> <p>יחס כושר פירעון</p> <p>התאמת תרחיש מניות</p> <p>מאזן כלכלי</p> <p>מרווח סיכון (RM)</p> <p>ניכוי בתקופת הפריסה</p> <p>סף הון מינימלי (MCR)</p> <p>רווח צפוי בגין פרמיות עתידיות (EPIFP)</p> <p>תקופת פריסה</p> <p>UFR</p> <p>מתאם תנודתיות (VA)</p> <p>הממונה</p>	<p>צפי של תזרימי המזומנים העתידיים הנובעים מחוזי הביטוח וחוזי ההשקעה במהלך כל תקופת קיומם, ללא מרווחי שמרנות, כשהם מהווים בריבית חסרת סיכון מותאמת.</p> <p>ביטוח בריאות המתנהל בדומה לביטוח חיים.</p> <p>ביטוח בריאות המתנהל בדומה לביטוח כללי.</p> <p>הון נדרש מחברת ביטוח לשמירת כושר הפירעון, המחושב על פי הוראות משטר כושר פירעון כלכלי ללא התחשבות בהון הנדרש בשל סיכון תפעולי, התאמה לספיגת הפסדים בשל מס נדחה והון נדרש בשל חברות מנהלות.</p> <p>סך ההון הנדרש מחברת ביטוח לשמירת כושר הפירעון, המחושב על פי הוראות משטר כושר פירעון כלכלי.</p> <p>סך ההון הנדרש מחברת ביטוח לשמירת כושר הפירעון בהתחשב בהתאמת תרחיש מניות ובהוראות הפריסה של ההון הנדרש ככל שחלות על החברה.</p> <p>סך הון רובד 1 והון רובד 2 של חברת ביטוח, לאחר ניכויים והפחתות בהתאם להוראות חלק ב' בנספח לחוזר הסולבנסי.</p> <p>הון עצמי חשבונאי בתוספת השינוי בעודף נכסים על התחייבויות הנובע מפערים בין אופן הערכת הנכסים וההתחייבויות במעבר למאזן כלכלי ובניכוי נכסים בלתי מוכרים ודיבידנד שהוכרז לאחר תאריך הדוח וטרם פורסם לראשונה.</p> <p>שטר הון צמית, מניות בכורה לא צוברות, מכשיר הון ראשוני מורכב, מכשיר הון רובד 1 נוסף.</p> <p>מכשירי הון רובד 2, מכשירי הון משני נחות, הון משני מורכב והון שלישוני מורכב - כששוים מוערך לפי הוראות חלק א' בנספח לחוזר הסולבנסי.</p> <p>מתאם בין סיכונים שונים במודל, ככל שיש פיזור בין מגזרי הפעילות בתיק ופיזור בין הסיכונים כך השפעת המתאם גדלה והוא מפחית את סך הסיכון.</p> <p>היחס בין ההון העצמי המוכר לבין ההון הנדרש לכושר פירעון של חברת הביטוח.</p> <p>דרישת הון מוקטנת על סוגי השקעות מסוימים שתגדל בהדרגתיות עד לשנת 2023 כשדרישת ההון בגין השקעות אלו תגיע לשיעורה המלא.</p> <p>מאזן החברה כאשר שווים של הנכסים וההתחייבויות מותאם לפי הוראות חלק א' בנספח לחוזר הסולבנסי.</p> <p>סכום נוסף על האומדן המיטבי המשקף את עלות ההון הכוללת שהיה מצופה שחברת ביטוח אחרת או מבטח משנה ידרשו על מנת לקבל על עצמן את התחייבויות הביטוח של החברה.</p> <p>הגדלת ההון הכלכלי באמצעות ניכוי מעתודות הביטוח של סכום שיחושב כמפורט בסעיף ד' להלן. הניכוי ילך ויקטן בצורה הדרגתית, עד לשנת 2032.</p> <p>הון מינימלי הנדרש מחברת הביטוח.</p> <p>רווח צפוי בגין פרמיות עתידיות (EPIFP); Expected Profit in Future Premiums; הרווח העתידי הגלום בהתחייבויות חוזי ביטוח חיים ובריאות.</p> <p>במסגרת הוראות המעבר ליישום משטר כושר פירעון כלכלי, התקופה שעד ליום 31 בדצמבר 2032.</p> <p>שיעור הריבית העתידית האחרונה הנגזר מהריבית הריאלית הצפויה בטווח הארוך ומהציפיות לאינפלציה בטווח הארוך, אליה מתכנס עקום הריבית המתואמת, בהתאם להוראות משטר כושר פירעון כלכלי.</p> <p>רכיב אנטי מחזורי המשקף את המרווח הגלום בתיק נכסי חוב מייצג של חברות ביטוח, ומתווסף לעקום הריבית המתואמת בהתאם להוראות משטר כושר פירעון כלכלי.</p> <p>הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון.</p>
---	---

דוח יחס כושר פירעון הכלכלי ליום 31 בדצמבר 2021 חושב ונערך בהתאם להוראות הממונה בעניין כושר פירעון כלכלי של חברת ביטוח מבוסס Solvency II (להלן - "ההוראות") כפי שנכללו בחוזר סולבנסי. להלן עיקרי ההוראות והשינויים בהם:

מאזן כלכלי

המאזן הכלכלי מחושב לפי הכללים וההוראות המפורטים שפרסם הממונה, אשר מבוססים על כללי Solvency II באירופה, עם התאמות למאפייני המוצרים והסביבה הכלכלית בישראל. מטרת הכללים היא לשקף את הערך הכלכלי של סעיפי המאזן בהתאם לתפיסת הממונה. לפי ההוראות, ההתחייבויות הביטוחיות מחושבות על בסיס הערכה מיטבית של מכלול התזרימים העתידיים הצפויים מהעסקים הקיימים, ללא מרווחי שמרנות, ובתוספת מרווח סיכון (Risk Margin), המייצג את התוספת להתחייבויות הביטוחיות שהיה מצופה שחברת ביטוח אחרת תדרוש, לצורך קבלת התחייבויות הביטוח של חברת ביטוח. על-פי ההוראות מרווח הסיכון מחושב בשיטת עלות ההון, בשיעור של 6% לשנה מההון הנדרש הצפוי, בגין סיכונים ביטוחיים, לאורך חיי העסקים הקיימים, כאמור להלן. המאזן הכלכלי נערך על בסיס הדוחות הכספיים הנפרדים של החברה, בתוספת חברות מוחזקות שאחזקת זכויות במקרקעין הינן עיסוקן היחיד. המאזן הכלכלי אינו כולל את הערך הכלכלי של פעילות הגמל והפנסיה וסוכנויות הביטוח שתחת חברת הביטוח ולא את הערך הכלכלי של נכסים לא מוחשיים, למעט השקעה ב"אינשורטק" כהגדרתה בחוזר סולבנסי (לאחר שקיבלה את אישור הממונה לכך, כנדרש), ושל הוצאות רכישה נדחות.

הגדלת ההון הכלכלי על פי הוראות המעבר

כאמור לעיל, החברה בחרה בחלופה הקיימת בהוראות המעבר לפיה ניתן להגדיל את ההון הכלכלי באמצעות ניכוי מעטודות הביטוח אשר ילך ויקטן בצורה הדרגתית, עד לשנת 2032 ("הניכוי בתקופת הפריסה" או "הניכוי"). לגבי הניכוי בתקופת הפריסה נשלח מכתב למנהלי חברות הביטוח "עקרונות לחישוב ניכוי בתקופת הפריסה במשטר כושר פירעון כלכלי מבוסס סולבנסי II" ("מכתב העקרונות"). בהתאם למכתב העקרונות, הניכוי בתקופת הפריסה יחושב בחלוקה לקבוצות סיכון הומוגניות, בגין פוליסות שהונפקו עד ליום 31 בדצמבר 2016. הניכוי האמור יחושב כהפרש שבין עתודות ביטוח בשייר במאזן הכלכלי לרבות מרווח הסיכון (Risk Margin) המיוחס להן (ללא התאמה לשווי ההון של אגרות חוב מיועדות) לבין עתודות הביטוח בשייר על פי הדוחות הכספיים. הפרש זה יופחת באופן ליניארי עד ליום 31 בדצמבר 2032.

על החברה לוודא כי יתרת הניכוי בכל מועד דיווח ("ערכו של הניכוי בתקופת הפריסה") תהלום את קצב הגידול הצפוי ביחס כושר הפירעון המחושב ללא הקלות בתקופת הפריסה - ראה ד.3. להלן.

הניכוי בתקופת הפריסה יחושב מחדש בתקופות עוקבות במקרים הבאים:

- (א) מדי שנתיים, לאחר קבלת אישור הממונה;
- (ב) אם חל שינוי מהותי בפרופיל הסיכון או במבנה העסקים של חברת הביטוח;
- (ג) בהתאם לדרישת הממונה, אם סבר שחל שינוי בנסיבות מאז מתן האישור.

הניכוי בתקופת הפריסה ליום 31 בדצמבר 2021 חושב מחדש בחלוף שנתיים - ראה סעיף א'2(2) להלן. החישוב מחדש אושר ע"י הממונה ביום 26 במאי 2022.

ההון הנדרש לכושר פירעון

חישוב ההון הנדרש לכושר פירעון מבוסס על הערכת החשיפה של ההון העצמי הכלכלי לרכיבי הסיכון הבאים אשר קבועים בהוראות משטר כושר פירעון כלכלי: סיכוני ביטוח חיים, סיכוני ביטוח בריאות, סיכוני ביטוח כללי, סיכוני שוק וסיכוני צד נגדי. רכיבי סיכון אלה כוללים תתי רכיבי סיכון בהתייחס לסיכונים ספציפיים אליהם חשופה חברת הביטוח. הערכת חשיפת ההון העצמי הכלכלי לכל תתי רכיבי סיכון מתבצעת על בסיס תרחיש מוגדר שנקבע בהנחיות. קביעת ההון הנדרש לכושר פירעון מבוססת על סכימה של דרישות ההון בגין רכיבי הסיכון ותתי רכיבי הסיכון כאמור, בניכוי השפעת הפיזור בין הסיכונים בחברה על פי מקדמי המתאם המיוחסים להם לפי ההוראות. בנוסף, כולל חישוב ההון הנדרש לכושר פירעון רכיבים של הון נדרש בגין סיכון תפעולי והון נדרש בגין חברות מנהלות ובניכוי התאמה לספיגת הפסדים בשל מס נדחה, כמפורט בהוראות משטר כושר פירעון כלכלי.

ההתאמה לספיגת הפסדים בשל מס נדחה, מעבר ליתרת העתודה למסים נדחים הכלולה במאזן הכלכלי, מוגבלת עד ל-5% מההון הנדרש הבסיסי לכושר פירעון (BSCR) וזאת בהתקיים התנאים הבאים:

- באפשרותה של חברת הביטוח להראות לממונה כי סביר שרווחים עתידיים חייבים במס יהיו זמינים ונכסי המס יהיו ניתנים למימוש כנגדם.
- הרווחים העתידיים ינבעו מפעילות בביטוח כללי או ביטוח בריאות NSLT בלבד.

יודגש כי לתוצאות המודלים המשמשים בחישוב ההון העצמי המוכר וההון הנדרש לכושר פירעון, רגישות גבוהה לתחזיות ולהנחות הכלולות בהם וכן לאופן יישומן של ההנחיות. ליחס כושר הפירעון הכלכלי רגישות גבוהה למשתני שוק ולמשתנים אחרים ובהתאם הוא עשוי להיות תנודתי.

דרישת ההון בגין כל סיכון מחושבת בהתאם לחשיפת החברה לסיכון זה ובהתחשב בפרמטרים שנקבעו על-ידי ההוראות. גובה ההון הנדרש מייצג, על-פי ההוראות, את היקף ההון העצמי שיאפשר לחברת הביטוח לספוג, בשנה הקרובה, הפסדים בלתי צפויים ולעמוד בהתחייבויותיה למבוטחים ומוטבים במועדן, ברמת בטחון של 99.5%.

שינוי בגבול החוזה בפוליסות חיסכון ללא מקדם מובטח ששווקו לאחר שנת 2013

ביום 13 במאי 2021 פרסם הממונה עדכון 2 לקובץ שאלות ותשובות ליישום וגילוי משטר כושר פירעון כלכלי של חברת ביטוח (להלן- "קובץ שאלות ותשובות"). במסגרת קובץ שאלות ותשובות ניתנה הבהרה בנוגע לגבול החוזה בפוליסות חיסכון ללא מקדם מובטח ששווקו לאחר שנת 2013. הבהרה קובעת כי גבול החוזה הינו מועד הבטחת מקדם ההמרה, כך שהאופציה לקבלת מקדם מובטח ותזרימי המזומנים הנובעים ממימוש אותה אופציה לא יבואו לידי ביטוי בגבולות החוזה של הפוליסה. ביום 13 במרס 2022 שלח הממונה למנהלי חברות הביטוח טיוטת מכתב בעניין עדכון 3 לקובץ שאלות ותשובות ליישום וגילוי משטר כושר פירעון כלכלי של חברת ביטוח (להלן- "טייטה"). במסגרת הטייטה עודכנה הבהרה בנוגע לגבול החוזה בפוליסות חיסכון ללא מקדם מובטח ששווקו לאחר שנת 2013. העדכון להבהרה קובע כי גבול החוזה הינו מועד תחילת תשלום הקצבה שכן ממועד זה הכיסוי הביטוחי נכנס לתוקף. בדוח זה החברה יישמה לראשונה את ההוראות שנקבעו בקובץ שאלות ותשובות וכן את טיוטת המכתב כאמור. היישום לראשונה של ההוראות וכן הטייטה האמורה לא השפיעו באופן מהותי על יחס כושר הפירעון של החברה.

ד. הערות והבהרות

1. כללי

דוח יחס כושר הפירעון כולל, בין היתר, תחזיות המבוססות על הנחות ופרמטרים בהתאם לניסיון העבר, כפי שעולה ממחקרים אקטואריים הנערכים מעת לעת, ועל הערכות החברה לגבי העתיד ככל שיש לחברה מידע רלוונטי וקונקרטי עליו ניתן להתבסס. המידע והמחקרים הם אותם אלו ששימשו בסיס לדיווח השנתי של החברה לשנת 2021. לא הובאו בחשבון מידע או מחקרים אשר גובשו לאחר מועד פרסום הדיווח השנתי של החברה לשנת 2021 אם וככל שבוצעו.

דוח יחס כושר פירעון זה הוכן על בסיס התנאים וההערכה המיטבית כפי שהיו ידועים לחברה למועד פרסום הדיווח השנתי ליום 31 בדצמבר 2021.

יודגש כי נוכח רפורמות בשוק ההון, הביטוח והחיסכון ושינויים בסביבה הכלכלית, נתוני העבר אינם משקפים בהכרח את התוצאות העתידיות ואין בידי החברה להעריך את השפעת הרפורמות והשינויים הללו באופן אמין. החישוב מתבסס לעיתים על הנחות לגבי אירועים עתידיים ופעולות ההנהלה שלא בהכרח יתממשו או שיתממשו באופן שונה מההנחות אשר שימשו בסיס לחישוב. כמו כן, התוצאות בפועל עלולות להיות שונות באופן מהותי מהחישוב, מאחר והתרחישים המשולבים של אירועים עשויים להתממש באופן שונה מהותית מההנחות בחישוב.

למודל, במתכונתו הנוכחית, רגישות גבוהה מאוד לשינויים במשתני שוק ואחרים ולפיכך מצב ההון המשתקף ממנו עשוי להיות תנודתי מאוד.

2. השפעות עתידיות של מעשי חקיקה ורגולציה הידועים ליום פרסום הדוח וחשיפה לתלויות

(א) תחום הביטוח נתון בשנים האחרונות לשינויים תכופים בהסדרים תחיקתיים ולהוראות רגולטוריות תכופות. ראה בקשר לכך סעיפים 6.3, 6.4, 9.3, 12.2 בחלק ב' וסעיפים 15 ו-21.2 בחלק ד' בפרק עסקי התאגיד בדוח התקופתי לשנת 2021 ובסעיף 4 לדוח הדירקטוריון לתקופה שהסתיימה ביום 31 במרס 2022.

למעשי החקיקה ולהוראות הרגולציה קיימת השלכה על רווחיות החברה ותזרימי המזומנים שלה וכפועל יוצא על יחס כושר הפירעון הכלכלי.

חישוב יחס כושר הפירעון אינו כולל את כל ההשפעה האפשרית של מעשי החקיקה האמורים וההוראות הרגולטוריות וכן התפתחויות אחרות שטרם באו לידי ביטוי מעשי בנתונים בפועל, שכן אין בידי החברה, נכון למועד זה, יכולת להעריך את כל השפעתם על תוצאותיה העסקיות ועל יחס כושר הפירעון.

(ב) בהתאם לחוזר סולבנסי השווי של התחייבויות תלויות במאזן הכלכלי נקבע על פי שווין במאזן החשבונאי בהתאם להוראות תקן בינלאומי לחשבונאות IAS 37, מדידה זו אינה משקפת את ערכן הכלכלי. לא ניתן להעריך את השלכות אי הודאות הנגזרת מהחשיפה לתלויות המתוארת בבאור 38 לדוחות הכספיים לשנת 2021, לרבות השפעתה על הרווחיות העתידית ועל יחס כושר הפירעון. לעניין התפתחויות חשיפה זו לאחר תאריך הדיווח ראה באור 8 לדוחות הכספיים ליום 31 במרס 2022.

(ג) נציין כי לעניין התקינה החשבונאית החדשה (IFRS17), קיים עדיין חוסר ודאות משמעותי לעניין אופן יישום רכיבים שונים בתקן. יתכן שלאופן היישום תהיה השפעה על יחס כושר הפירעון הכלכלי. נכון למועד זה אין ביכולתה של החברה להעריך השפעה זו.

3. אישור הממונה ליניקי בתקופת הפריסה

ביום 15 באוקטובר 2020 שלח הממונה לחברה מכתב בנושא אישור הניכוי בתקופת הפריסה אשר בו הוא מצייין כי נוכח החשש כי קיימת פגיעה בניהול התקין של החברה אשר עלולה להשפיע על יכולת בניית ההון הנדרש במהלך תקופת הפריסה, סכום הניכוי בתקופת הפריסה לא יעלה על 80% מסכום הניכוי הבסיסי אשר אושר ע"י הממונה. מגבלה זו תחול לכל הפחות עד להשלמת הליך הביקורת שמקיימת רשות שוק ההון בנושא הממשל התאגידי בחברה ותיקון הליקויים הנדרשים, ובכל מקרה עד אשר תוסר מגבלה זו ע"י הממונה (ראה דיווח מידי של החברה מיום 18.10.2020 מס' אסמכתא 1047128-01-2020).

ביום 31 בינואר 2022 הודיע הממונה, כי לאחר בחינת הצעדים והפעולות בהן נקטה החברה בתחומי הממשל התאגידי ומדיניות ניהול ההון, בעקבות הליך הביקורת של רשות שוק ההון ומילוי ההוראות שניתנו בעקבותיו, הוא החליט להסיר, לעת הזאת, את מגבלת סכום הניכוי. חישוב הניכוי בתקופת הפריסה, ללא מגבלת סכום הניכוי, יחול, בהתאם להודעת הממונה, החל מחישוב יחס כושר פירעון כלכלי ליום 31 בדצמבר 2021.

ביום 25 במאי 2022 קבלה החברה את אישור הממונה לחישוב מחדש של הניכוי בתקופת הפריסה ליום 31 בדצמבר 2021, ראה סעיף 2א'(2) להלן.

סעיף 1 - יחס כושר פירעון כלכלי וסף הון

1. יחס כושר פירעון כלכלי

ליום 31 בדצמבר 2020 מבוקר ^(**)	ליום 31 בדצמבר 2021 מבוקר ^(*)
אלפי ש"ח	
16,327,087	18,422,702
11,018,009	11,858,308
5,309,078	6,564,394
148%	155%
-	600,000
-	(171,212)
16,327,087	18,851,490
5,309,078	6,993,182
148%	159%

הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון - ראה סעיף 3

הון נדרש לכושר פירעון - ראה סעיף 4

עודף

יחס כושר פירעון כלכלי (באחוזים)

השפעת פעולות הוניות מהותיות שהתרחשו בתקופה שבין תאריך החישוב לתאריך פרסום דוח יחס כושר פירעון

חריגה ממגבלות כמותיות

הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון

עודף

יחס כושר פירעון כלכלי (באחוזים)

^(*) כל מקום בדוח זה בו מופיע "מבוקר" המונח מתייחס לביקורת שנערכה בהתאם לתקן הבטחת מהימנות בינלאומי ISAE3400 - בדיקה של מידע כספי עתידי.

^(**) יחס כושר הפירעון המוצג, ליום 31 בדצמבר 2020, כולל את סכום הניכוי בתקופת הפריסה כאשר הוא מוגבל ל-80%, ("פקטור הממונה"). יחס כושר הפירעון לאותו מועד, ללא הגבלה זו, היה עומד על כ-166%. ראה סעיף ד.3. לעיל לגבי הסרת ההגבלה החל מדוח יחס כושר פירעון ליום 31 בדצמבר 2021.

שינויים עיקריים לעומת אשתקד

יחס כושר הפירעון של החברה ירד בדוח ליום 31 בדצמבר 2021 ל-159% מ-166% ליום 31 בדצמבר 2020 (כשהוא מחושב לפני פקטור הממונה). לירידה בעקום הריבית חסרת הסיכון היתה השפעה שלילית מהותית על מצב ההון של החברה. בנוסף, הגידול בשיעור הביטולים המשיך גם הוא לשחוק את ההון הכלכלי של החברה. מעבר לכך ביצעה החברה עדכוני הנחות דמוגרפיות ועדכוני מודל במהלך 2021 אשר השפיעו לרעה על מצב ההון, לרבות יישום גבולות החוזה בפוליסות חיסכון ללא מקדם מובטח.

התשואות הגבוהות שנרשמו בשווקים במהלך 2021 תרמו, בסה"כ, באופן חיובי למצב ההון של החברה וקיצו חלקית השפעות שליליות אלו. כאשר מחד תרמו לגידול בהון הכלכלי של החברה ומנגד, הובילו לגידול בדרישות ההון בגין הגידול בצבירות וכן הובילו לגידול בהתחייבויות העתידיות לגמלה, הן במוצרי החסכון והן במוצרי הסיעודי.

בנוסף, במהלך 2021 ביצעה החברה התאמות לפעולות ההנהלה לצמצום הפסדים בקרות תרחיש קיצון, וזאת בהלימה למדיניות העסקית של החברה ולהתנהלותה השוטפת. התאמות אלו בגין פעולת הנהלה תרמו באופן חיובי מהותי למצב ההון של החברה וקיצו גם הם את ההשפעות השליליות המפורטות לעיל.

סכום הניכוי בתקופת הפריסה גדל לכ-8.2 מיליארדי ש"ח ב-2021 מכ-8.0 מיליארדי ש"ח ב-2020 (6.4 מיליארדי ש"ח לאחר הפעלת פקטור הממונה, כאמור בדצמבר 2020) ותרם לגידול בהון הכלכלי.

בחודש דצמבר 2021 הנפיקה החברה הון רובד 2 בסך של כ-425 מיליוני ש"ח. לאחר תאריך הדיווח הנפיקה החברה הון רובד 2 נוסף בסך 600 מיליוני ש"ח, אשר לא מוכר במלואו נכון למועד דיווח זה, כמדווח לעיל.

לפרטים בדבר יחס כושר פירעון כלכלי ללא יישום הוראות מעבר לתקופת הפריסה, וללא התאמת תרחיש מניות ובדבר מגבלות החלות על החברה לעניין חלוקת דיבידנד ראה סעיף 9 להלן.

2. סף הון (MCR)

ליום 31 בדצמבר 2020 ^(*)	ליום 31 בדצמבר 2021
מבוקר	
אלפי ש"ח	
2,754,502	2,964,577
11,741,138	13,515,252

סף הון (MCR) ראה סעיף 5א'

הון עצמי לעניין סף הון - ראה סעיף 5ב'

^(*) כולל השפעה הנובעת מסכום הניכוי בתקופת הפריסה לאחר פקטור של 80% בסעיפים הרלוונטיים (ראה סעיף ד' 3).

סעיף 2 - מאזן כלכלי

ליום 31 בדצמבר 2020		ליום 31 בדצמבר 2021		מידע אודות מאזן כלכלי	
מאזן כלכלי	מאזן לפי תקינה חשבונאית	מאזן כלכלי ^(*)	מאזן לפי תקינה חשבונאית		
מבוקר אלפי ש"ח					
-	511,041	185,268	609,808	3	נכסים בלתי מוחשיים
-	-	-	-	9	נכסי מיסים נדחים, נטו
-	1,800,990	-	1,820,203	4	הוצאות רכישה נדחות
941,041	923,414	937,048	918,401		רכוש קבוע
השקעות בחברות מוחזקות שאינן חברות ביטוח					
496,708	827,961	414,265	774,830	5	חברות מנהלות
178,985	228,127	236,145	286,398	5	חברות מוחזקות אחרות
675,693	1,056,088	650,410	1,061,228		
סך כל השקעות בחברות מוחזקות שאינן חברות ביטוח					
6,923,505	6,923,505	7,293,737	7,293,737		נדל"ן להשקעה עבור חוזים תלוי תשואה
952,038	952,038	960,162	960,162		נדל"ן להשקעה - אחר
(453,258)	1,222,939	(451,351)	1,346,785		נכסי ביטוח משנה
920,722	920,722	1,046,627	1,046,627		חייבים ויתרות חובה
110,844,111	110,844,111	123,512,846	123,512,846		השקעות פיננסיות עבור חוזים תלוי תשואה
השקעות פיננסיות אחרות:					
14,231,745	14,231,745	13,894,110	13,894,110		נכסי חוב סחירים
3,009,862	2,638,629	2,928,627	2,541,793	6	נכסי חוב שאינם סחירים, למעט אג"ח מיועדות
37,074,687	22,463,254	40,705,615	23,637,188	7	אג"ח מיועדות
279,664	279,664	256,551	256,551		מניות
2,968,385	2,968,385	3,831,918	3,831,918		אחרות
57,564,343	42,581,677	61,616,821	44,161,560		
סך כל השקעות פיננסיות אחרות					
9,168,697	9,168,697	13,621,535	13,621,535		מזומנים ושווי מזומנים עבור חוזים תלוי תשואה
3,362,909	3,362,909	6,454,699	6,454,699		מזומנים ושווי מזומנים אחרים
902,152	902,152	715,447	715,447		נכסים אחרים
191,801,953	181,170,283	216,543,249	203,523,038		
127,349,546	127,942,531	144,656,095	145,293,566		
סך כל הנכסים					
סך כל הנכסים עבור חוזים תלוי תשואה					
הון					
11,208,238	6,488,285	12,925,615	8,190,035		הון רובד 1 בסיסי
-	-	-	-		רכיבי הון רובד 1 נוסף
11,208,238	6,488,285	12,925,615	8,190,035		
סך כל ההון					
התחייבויות					
49,170,200	39,025,417	53,574,431	41,155,964	1	התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה שאינם תלוי תשואה - ראה סעיף 2ב'
112,471,902	125,884,745	131,030,886	142,958,072	1	התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה תלוי תשואה - ראה סעיף 2ב'
12,686,030	-	13,179,193	-	1	מרווח סיכון (RM)
(6,384,309)	-	(8,230,760)	-	2	ניכוי בתקופת הפריסה
3,184,027	537,264	3,378,504	699,263	9	התחייבויות בגין מיסים נדחים, נטו
2,856,124	2,902,839	3,045,300	3,090,963	10	זכאים ויתרות זכות
6,338,293	6,060,285	7,119,902	6,908,563	11	התחייבויות פיננסיות
271,448	271,448	520,178	520,178		התחייבויות אחרות
180,593,715	174,681,998	203,617,634	195,333,003		
191,801,953	181,170,283	216,543,249	203,523,038		
סך כל ההתחייבויות					
סך כל ההון וההתחייבויות					

^(*) כולל השפעה הנובעת מסכום הניכוי בתקופת הפריסה לאחר פקטור של 80% בסעיפים הרלוונטיים (ראה סעיף ד.3. לעיל).
לעניין שינויים עיקריים בהון עצמי ראה סעיף 1 לעיל.

סעיף 2א' - מידע אודות מאזן כלכלי

השווי ההוגן של הנכסים וההתחייבויות במאזן הכלכלי חושב בהתאם להוראות הכלולות בפרק המדידה של נכסים והתחייבויות לצורכי הדוחות הכספיים, בחוזר המאוחד (קודקס הרגולציה), למעט פריטים שנקבע לגביהם אחרת בחוזר הסולבנסי, כדלהלן:

1. התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה ונכסי ביטוח משנה

ההתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה מחושבות, בהתאם לחלק א' פרק 4, של חוזר סולבנסי, על בסיס הערכה מיטבית (להלן - BE או Best Estimate) על בסיס הנחות שהינן בעיקר פרי השלכת הניסיון הקיים ביחס לאירועי עבר כלפי העתיד, במסגרת הסביבה בה פועלת החברה וללא מקדמי שמרנות. כלכל, בהתייחס להתחייבויות ביטוח חיים ובריאות (SLT) בוצע החישוב בהתאם לפרקטיקת החישוב של הערך הגלום של חוזי ביטוח (EV - Embedded Value) בישראל ובהתייחס לביטוח כללי בוצע על בסיס החלק המתייחס ל-BE בעמדת הממונה - נוהג מיטבי לחישוב עתודות ביטוח בביטוח כללי לצורך דיווח כספי.

חישוב התחייבויות הביטוח בגין ביטוח חיים ובריאות ארוך טווח בוצע על ידי היוון תזרימי מזומנים עתידיים הצפויים של החברה, באמצעות מודל המיושם על מידע, הקיים במערכות התפעוליות של החברה, לגבי הכיסויים הביטוחיים, ועל הנחות דמוגרפיות, כלכליות והתנהגותיות רבות. התזרימים הצפויים כוללים לדוגמה פרמיות חזויות לאור שיעורי הביטולים הצפויים, בניכוי ההוצאות שתהינה לחברה בגין הכיסויים לרבות עמלות לסוכנים, תביעות צפויות וכיוצא בזה.

תזרים זה מהווה לפי עקום ריבית אשר נקבע על-ידי הממונה ואשר מבוסס על התשואה לפדיון של אג"ח מדינת ישראל צמודות מדד ("ריבית חסרת סיכון"), בתוספת מרווח (VA) אשר נקבע ע"י הממונה, עם התכנסות בטווח הארוך לשיעור קבוע של 2.6% (UFR).

חישוב ההתחייבויות אינו כולל תזרימים בגין מכירות עתידיות, אך כולל הנחה של המשך קבלת פרמיות בגין עסקים קיימים (למעט בגין פוליסות ללא סיכון ביטוחי, לרבות חוזי השקעה). בנוסף, החישוב מניח המשך פעילות עסקית כ-"עסק חי", דהיינו שמבנה החברה לא ישתנה ולפיכך חלק מההוצאות הקבועות בעתיד לא תיוחסנה לתיק הקיים כיום, אלא לעסק חדש שצפוי להימכר בעתיד.

סביר כי תזרימי המזומנים בפועל יהיו שונים, במידה כזו או אחרת, מההערכות שבוצעו על בסיס "ההערכה המיטבית" וזאת אף אם לא יתרחש שינוי כלשהו בפרמטרים העומדים בבסיס החישוב. ראה גם סעיף ד.1. לעיל - הערות והבהרות.

כאמור, מדידת ההתחייבויות הביטוחיות במאזן הכלכלי מבוססת על היוון התזרימים העתידיים הצפויים, כולל רווח עתידי, בריבית חסרת סיכון בתוספת VA ובהתחשב ב UFR, על בסיס הערכה מיטבית שאינה כוללת מרווחי שמרנות, כאשר לסיכון ניתן ביטוי ברכיב ה-RM שהינו התחייבות נפרדת. זאת, בשונה מהדוחות הכספיים בהן מוערכות ההתחייבויות הביטוחיות עם מרווחי שמרנות, בשיטות ובשיעורי היוון כמתואר בבאור 3.36.3. לדוחות הכספיים לשנת 2021.

מגבלות והסתייגויות בחישוב ההערכה המיטבית

- כלכל, ההנחות שביסוד המודלים גובשו בעיקר על סמך מחקרים וניתוחים המבוססים על ניסיון החברה לאורך השנים האחרונות, אשר לא כללו אירועים קיצוניים, וביניהן השפעות חד פעמיות של נגיף הקורונה. קיימת, אמנם, הסתברות נמוכה להתרחשות אירועים קיצוניים אך אין ביכולת החברה להעריך הסתברות זו ולא את מידת השפעתם ארוכת הטווח של אירועים אלה. בהתאם לכך, אירועים כאלה לא הובאו בחשבון בקביעת ההנחות שביסוד המודלים.
- בשל העדר נתונים מספקים, בחישוב הערכה מיטבית לא הונח והחברה לא בדקה, את רמת המתאם (קורלציה) בין הנחות דמוגרפיות ותפעוליות (למשל שיעורי ביטולים) לבין הנחות הנוגעות לתנאי השוק (למשל שיעור הריבית), מתאם אשר עלול להשפיע על ההערכה המיטבית באופן מהותי. קביעת ההערכה המיטבית אמורה להתבסס על הערכת ההתפלגות של תוצאות ההערכה האפשריות. בהיעדר נתונים סטטיסטיים מובהקים מתאימים להערכת התפלגות ההערכה המיטבית לכל הגורמים הדמוגרפיים והתפעוליים בביטוח חיים ובריאות SLT, השתמשה החברה בהנחות ריאליות של כל פרמטר ופרמטר כשלעצמו, לפי התוחלת של כל גורם רלוונטי, וללא התחשבות של תלות או התאמה בין ההנחות השונות, או בין ההנחות לפרמטרים כלכליים חיצוניים כגון מיסוי, ריבית או רמת התעסוקה במשק.
- תזרימי המזומנים העתידיים מתייחסים, במקרים רבים, לעשרות שנים קדימה. המחקרים עליהם מבוססות ההנחות שבבסיס התזרימים מבוססים על מיטב הידיעה של ההנהלה, בעיקר בהתאם למה שקרה בשנים האחרונות. קיימת מידה רבה של חוסר ודאות האם ההנחות בבסיס התזרימים אכן תתממשנה.

מגבלות והסתייגויות בחישוב מרווח הסיכון (RM)

מרווח הסיכון מחושב בשיטת עלות ההון, בשיעור של 6% לשנה מההון הנדרש הצפוי, בגין סיכונים ביטוחיים, לאורך חיי העסקים הקיימים. שיטת חישוב זו הוגדרה על ידי הממונה ואיננה משקפת בהכרח את עלות ההון הכוללת שהיה מצופה שחברת ביטוח אחרת או מבטח משנה ידרשו על מנת לקבל על עצמן את התחייבויות הביטוח של החברה. בהקשר זה יש להדגיש, כי תרחישי הקיצון המחושבים במסגרת מודל הסולבנסי (דרישות ההון) מתבססים על סט תרחישים והנחות אשר הוגדרו ע"י הממונה ואין בהם משום שיקוף כלשהו של ניסיון החברה בפועל. כמו כן, סט הקורלציות עליהן מתבסס מודל הסולבנסי, עבור דרישות ההון וה-RM, הוגדר ע"י הממונה ואינו משקף בהכרח את ניסיון החברה בפועל.

הנחות בחישוב ההתחייבויות הביטוחיותהנחות דמוגרפיות ותפעוליות

ההנחות העומדות בבסיס החישוב נקבעו לפי האומדנים הטובים ביותר של החברה לגבי גורמים דמוגרפיים ותפעוליים רלבנטיים, ומשקפות את הציפייה של החברה לעתיד בגין גורמים אלה. ההנחות הדמוגרפיות, הכלולות בחישוב, נלקחו מתוך מחקרים פנימיים של החברה, ככל שישנם, ומתבססות על ניסיון רלוונטי ו/או על שילוב של מידע ממקורות חיצוניים, כגון מידע שהתקבל ממבטחי משנה ולוחות תמותה ותחלואה שפורסמו על ידי הממונה.

ההנחות התפעוליות (הוצאות הנהלה וכלליות) חושבו בהתאם לתוצאות מודל תמחירי פנימי שנערך בחברה לגבי הוצאות הקשורות להתחייבויות הביטוחיות הרלוונטיות, לרבות: הקצאת הוצאות למגזרים השונים ולפעילויות השונות (הפקה, ניהול שוטף, השקעות ניהול תביעות וכיוצא בזה) והנחות לגבי אופן ההתפתחות העתידית שלהן (בהתאם למדד, היקף פרמיות, היקף נכסים וכדומה).

ההנחות העיקריות עליהן הסתמכה החברה בחישובים הינן כדלקמן:

א) הנחות כלכליות

(1) ריבית היוון - עקום ריבית חסר סיכון אשר מבוסס על התשואה לפדיון של אג"ח מדינה בישראל צמודות מדד ("ריבית חסרת סיכון"), בתוספת מרווח (VA) הכלל כפי שנקבע על ידי הממונה, עם התכנסות בטווח הארוך לשיעור קבוע של 2.6% (UFR).

(2) שיעור התשואה על נכסים המגבים את מוצרי ביטוח החיים תלויי התשואה הינו זהה לריבית היוון.

(3) אג"ח מיועדות מוערכות בהתאם לשווי ההוגן המביא בחשבון את שיעור הריבית הנקוב בהן ואת ההערכה המיטבית לגבי הזכאות העתידית של החברה לרכישתן. בהקשר זה יצוין כי בחודש פברואר 2022, שלח הממונה טיוטה למנהלי חברות הביטוח שמטרתה לבחון את אופן ביצוע הקצאות אגרות חוב מיועדות, בהתאם לישום העתידי של תקן דיווח כספי בינלאומי IFRS17. מכיוון שמדובר בשלב ראשוני בלבד וההוראות אינן סופיות, טרם ניתן להעריך השפעות אלו על יחס כושר הפירעון והמאזן הכלכלי.

(4) שיעור האינפלציה נקבע כהפרש בין עקום התשואה לפדיון על אג"ח מדינה שקליות לבין עקום התשואה לפדיון על אג"ח מדינה צמודות. יצוין כי הנחת האינפלציה רלוונטית למוצרים עם סכומי ביטוח, פרמיות ו/או ריביות צמודות למדד, וכן להוצאות, תביעות ו/או פרמיות שהחברה מניחה שישתנו בשיעור המדד או בשיעור אחר שהוא צמוד למדד.

ב) הנחות תפעוליות ודמוגרפיות (עבור ביטוח חיים ובריאות)

(1) הוצאות הנהלה וכלליות - החברה ניתחה את ההוצאות אשר מיוחסות למגזרי הביטוח הרלוונטיים בדוח הכספי, וייחסה אותן למוצרים וסוגי כיסוי שונים, ולפעולות שונות כגון תפעול שוטף של הכיסויים, ניהול השקעות, טיפול בתביעות, תשלום גמלאות ועוד. מחקר ההוצאות מתעדכן מידי תקופה וסוגי ההוצאות השונות מועמסים על תזרים המזומן העתידי ביחס למשתנים הרלוונטיים כגון מספר כיסויים, כמות פרמיות, עתודות או מספר תביעות. קביעת ההוצאות העתידיות וכן אופן הקצאתן לתזרימים העתידיים כוללים בתוכן הערכות של החברה ושיקולי דעת רבים אשר משפיעים על סך ההתחייבויות.

(2) ביטולים (הפסקת תשלום פרמיה, סילוק פוליסות, תשלום ערך פדיון) - על פי ניסיון החברה במוצרים השונים כפי שנצפה במחקרי ביטולים המבוצעים מדי תקופה, תוך ביצוע התאמות בהתאם להערכות החברה במקרים בהם ניסיון העבר אינו משקף נכון את הציפיות של החברה לגבי שינויים בעתיד. לאור האמור, החברה לקחה בחשבון את ההשפעות החריגות של משבר הקורונה על שיעור הביטולים שנצפו במחקר.

(3) תמותת גמלאים - בהתאם לנספחים והנחת הארכת תוחלת חיים כפי שפורסמו על ידי הממונה בחוזר המאוחד שער 5, חלק 2, פרק 1 - מדידה סימן ג - מדידת התחייבויות - לרבות תיקון הוראות החוזר המאוחד לעניין מדידת התחייבויות - עדכון מערך ההנחות הדמוגרפיות בביטוח חיים ועדכון מודל שיפורי תמותה לחברות ביטוח ולקרנות הפנסיה, מיום 6 בנובמבר 2019. בנוסף הונח, בהתאם להנחת ברירת המחדל באותו חוזר, כי השפעת הסלקציה של גמלאים שאינם חייבים לקחת קצבה תהיה שוות ערך לגידול בשיעור של 3% בשווי הגמלה המשולם.

(4) תמותת פעילים - על בסיס נתוני מבטחי משנה אשר ערכו מחקר תמותה בישראל, מותאם בהתאם לניסיון התביעות של החברה על פי מחקרי תמותה למוצרים הרלוונטיים אשר מבוצעים מדי תקופה.

(5) תחלואה (שיעור ואורך התביעות) למוצרי סיעוד, אי כושר עבודה, נכויות, הוצאות רפואיות, תאונות אישיות ומוצרי בריאות אחרים - לפי ניסיון התביעות של החברה, למוצרים הרלוונטיים, על-פי מחקרי תביעות אשר מבוצעים מדי תקופה, ו/או על-פי תעריפי ביטוח משנה למוצרים הרלוונטיים.

(6) שיעורי מימוש גמלה, גיל לקיחת גמלה, ומסלולי גמלה - על-פי ניסיון החברה כפי שנצפה במחקרים אשר מבוצעים מדי תקופה, בסוגי הפוליסות והכספים השונים.

(ג) עלות תביעות בביטוח כללי

עלות התביעות בענפים השונים בגין פוליסות שהורווחו מבוססת על ההפרשה למאזן דצמבר 2021. האומדן כולל הוצאות עקיפות, ואינו כולל מרווח סיכון (RM) ומרווחים לא מפורשים נוספים שנלקחו בחשבון לצורך בדיקות הלימות העתודות עבור המאזן האמור.

בגין החלק שטרם הורווח העלות הינה על בסיס חישובי המאזן כאשר נלקח החלק הלא מורווח של התביעות התלויות, לרבות פרמיה בחסר (מנוכה ממרווחי שמרנות), ככל שקיימת בענף.

2. ערכו של הניכוי בתקופת הפריסה ליום 31 בדצמבר 2021

הניכוי בתקופת הפריסה ("הניכוי") חושב, בהתאם להוראות הכלולות בחוזר סולבנסי ובמכתב למנהלי חברות הביטוח: "עקרונות לחישוב ניכוי לתקופת הפריסה במשטר כושר פירעון כלכלי מבוסס סולבנסי II" מיום 15 באוקטובר 2020 (להלן - "מכתב העקרונות").

הניכוי חושב לראשונה ליום 31 בדצמבר 2019 כסכום ההפרשים החיוביים שבין עתודות ביטוח בשייר במאזן הכלכלי לרבות מרווח הסיכון (Risk Margin) (בניכוי התאמה לשווי ההוגן של אגרות חוב מיועדות) לבין עתודות הביטוח בשייר על פי הדוחות הכספיים לאותו מועד. הפרשים אלו חושבו ברמת קבוצות מוצרים בהתאם להוראות הכלולות במכתב העקרונות. בהתאם לאמור בפרק ג' - מתודולוגיית החישוב, לעיל, חישה החברה מחדש את ערכו של הניכוי ביום 31 בדצמבר 2021 וזאת לאחר שקבלה את אישור הממונה לכך, כנדרש.

הניכוי האמור מופחת באופן לינארי במשך 13 שנה עד ליום 31 בדצמבר 2032 כך שיתרתו המופחתת ליום 31 בדצמבר 2021 הסתכמה בכ-8.2 מיליוני ש"ח.

מאחר שיחס כושר הפירעון של החברה, ללא הכללה של הניכוי בתקופת הפריסה והתאמת תרחיש מניות, נמוך מ-100%, עליה להגיש לממונה דוח שנתי אודות יישום הניכוי בתקופת הפריסה, הכולל פירוט של הצעדים שינקטו ומעקב שוטף אחר יישומם, באופן שיבטיח כי יחס כושר הפירעון ביום 31 בדצמבר 2032 יעלה על 100%.

הדיווח כאמור הוגש לממונה ביום 19 למאי 2022.

גובה הניכוי בתקופת הפריסה בעתיד כפוף לשינויים בהנחות הנ"ל, בהתפתחויות העסקים ובאישור תקופתי של הממונה.

נכסים והתחייבויות אחרים:

3. נכסים בלתי מוחשיים - בהתאם לחלק א' פרק 2 סימן א', חברת ביטוח תעריך נכסים בלתי מוחשיים בשווי אפס למעט השקעה באינשורטק כהגדרתה בחוזר סולבנסי אשר קבלה את אישור הממונה לכך, כנדרש.
4. הוצאות רכישה נדחות - בהתאם לחלק א' פרק 2 סימן א', חברת ביטוח תעריך הוצאות הרכישה בשווי אפס. יצוין כי שווי הרווחים העתידיים הגלומים בחוזי הביטוח הובא בחשבון בסעיף התחייבויות בגין חוזי ביטוח.
5. השקעה בחברות מוחזקות שאינן חברות ביטוח - בהתאם לחלק א' פרק 2 סימן ב', החישוב נעשה בשיטת השווי המאזני המותאם, בהתאם להוראות החוזר לעניין חברות מוחזקות שאינן חברות ביטוח. בהתאם לשיטה זו נכלל חלקה של החברה בחברות המוחזקות על בסיס חלקה היחסי בעודף הנכסים על ההתחייבויות שלהן, המחושב בהתאם לערך הכלכלי של הנכסים וההתחייבויות בהתאם להנחיות החוזר. ערך זה מחושב על בסיס הדוחות הכספיים שלהן לאחר מחיקת הנכסים הבלתי מוחשיים. בחברות מוחזקות בהן המאזן הכלכלי משקף עודף התחייבויות על נכסים, שווי השקעה יעמוד על אפס ולא יהיה שלילי וזאת כאשר ערכה במאזן החשבונאי חיובי.
הערך הכלכלי של החברות המוחזקות אינו כולל את הרווחים הגלומים בחברות אלו.
חברה המנהלת נוסף לערך הכלכלי 35% מיתרת הפרש המקורי המתייחס לחברה זו.
6. נכסי חוב בלתי סחירים - בהתאם לחלק א' פרק 1, שווים ההוגן של נכסי חוב בלתי סחירים מחושב לפי מודל המבוסס על היוון תזרימי המזומנים כאשר שיעורי הריבית להיוון נקבעים על ידי חברה המספקת ציטוט מחירים ושיעורי ריבית לגופים מוסדיים.
7. אג"ח מיועדות - בהתאם לחלק א' פרק 2 סימן ה', חברת הביטוח מבצעת התאמה לערך של אג"ח מיועדות למאזן הכלכלי, ראה סעיף א(3) לעיל.
8. התחייבויות תלויות - לעניין השווי של התחייבויות תלויות במאזן הכלכלי ראה סעיף ד.2.ב) לעיל.
9. התחייבויות בגין מסים נדחים, נטו בהתאם לחלק א' פרק 2 סימן ג', החישוב הנו על בסיס הפער בין השווי שיוחס לנכסים וההתחייבויות במאזן הכלכלי (לרבות בגין סכום הניכוי) לבין השווי שמיוחס להם לצרכי מס בהתאם להוראות ההכרה, המדידה וההצגה של תקן חשבונאות בינלאומי 12 (IAS 12). הכרה בנכסי מיסים נדחים תתאפשר רק אם החברה תעמוד במבחנים הכלולים בחוזר הסולבנסי, וזאת בנוסף על המבחנים הכלולים בתקן החשבונאות האמור.
10. זכאים ויתרות זכות - בהתאם לחלק א' פרק 1, חלק מהיתרות בסעיף זה חושבו בהתאם לעקרונות הכלליים לעניין המאזן הכלכלי.
11. התחייבויות פיננסיות - בהתאם לעקרונות הכלליים שנקבעו בחוזר סולבנסי ובכפוף להנחיה חלק א' פרק 3 לפיה אין לקחת בחשבון שינויים שחלו בסיכון אשראי של החברה אלא רק בגין שינויים בריבית חסרת סיכון. כלומר, ריבית ההיוון הינה ריבית חסרת סיכון בתוספת המרווח ביום ההנפקה.

סעיף 2ב' - הרכב התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה

ליום 31 בדצמבר 2021		
אומדן מיטבי (BE) של התחייבויות		
שייר	ביטוח משנה	ברוטו
מבוקר		
אלפי ש"ח		

49,448,260	(737,804)	48,710,456
3,955,389	908,586	4,863,975

53,403,649	170,782	53,574,431
------------	---------	------------

131,653,019	(622,133)	131,030,886
-------------	-----------	-------------

185,056,668	(451,351)	184,605,317
-------------	-----------	-------------

התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה שאינם תלויי תשואה

חוזי ביטוח חיים וביטוח בריאות ארוך טווח (SLT)
חוזי ביטוח כללי וביטוח בריאות קצר טווח (NSLT)

סה"כ התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה שאינם תלויי תשואה

התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה תלויי תשואה - חוזי ביטוח חיים וביטוח בריאות ארוך טווח (SLT)

סה"כ התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה

ליום 31 בדצמבר 2020		
אומדן מיטבי (BE) של התחייבויות		
שייר	ביטוח משנה	ברוטו
מבוקר		
אלפי ש"ח		

45,222,857	(716,497)	44,506,360
3,817,983	845,858	4,663,840

49,040,840	129,361	49,170,200
------------	---------	------------

113,054,521	(582,619)	112,471,902
-------------	-----------	-------------

162,095,361	(453,258)	161,642,102
-------------	-----------	-------------

התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה שאינם תלויי תשואה

חוזי ביטוח חיים וביטוח בריאות ארוך טווח (SLT)
חוזי ביטוח כללי וביטוח בריאות קצר טווח (NSLT)

סה"כ התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה שאינם תלויי תשואה

התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה תלויי תשואה - חוזי ביטוח חיים וביטוח בריאות ארוך טווח (SLT)

סה"כ התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה

שינויים עיקריים בהתחייבויות לעומת אשתקד:

עיקר הגידול בדצמבר 2021 לעומת דצמבר 2020 נובע מהשפעת התשואות החיוביות בשוק ההון על התחייבויות מבוטחים במוצרי חסכון וסיעוד, והירידה בעקום הריבית חסר הסיכון המהווה בסיס להיוון ההתחייבויות.

סעיף 3 - הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון

ליום 31 בדצמבר 2021			
סה"כ	הון רובד 2	הון רובד 1	
		הון רובד 1 נוסף	הון רובד 1 בסיסי
מבוקר			
אלפי ש"ח			
18,425,981	5,500,366	-	12,925,615
(3,279)	-	-	(3,279)
-	-	-	-
-	-	-	-
<u>18,422,702</u>	<u>5,500,366</u>	<u>-</u>	<u>12,922,336</u>
<u>7,893,938</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>7,893,938</u>

הון עצמי
 ניכויים מהון רובד 1 (א)
 הפחתות (ב)
 חריגה ממגבלות כמותיות (ג)
 הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון (ד)
 מתוך זה - סכום רווח צפוי בגין פרמיות עתידיות (EPIFP) לאחר מס

ליום 31 בדצמבר 2020 ^א			
סה"כ	הון רובד 2	הון רובד 1	
		הון רובד 1 נוסף	הון רובד 1 בסיסי
מבוקר			
אלפי ש"ח			
16,345,087	5,136,849	-	11,208,238
(18,000)	-	-	(18,000)
-	-	-	-
-	-	-	-
<u>16,327,087</u>	<u>5,136,849</u>	<u>-</u>	<u>11,190,238</u>
<u>7,565,541</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>7,565,541</u>

הון עצמי
 ניכויים מהון רובד 1 (א)
 הפחתות (ב)
 חריגה ממגבלות כמותיות (ג)
 הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון (ד)
 מתוך זה - סכום רווח צפוי בגין פרמיות עתידיות (EPIFP) לאחר מס

^א כולל השפעה הנובעת מסכום הניכוי בתקופת הפריסה לאחר פקטור של 80% בסעיפים הרלוונטיים (ראה סעיף ד' 3).

(א) ניכויים מהון רובד 1 - בהתאם להגדרות "הון רובד 1 בסיסי" בנספח לסימן ב' בפרק 2 בחלק 2 של שער 5 בחוזר המאוחד - "משטר כושר פירעון כלכלי" (להלן - נספח משטר כושר פירעון כלכלי), ניכויים אלה כוללים את סכום הנכסים המוחזקים כנגד התחייבויות בשל חוזי ביטוח וחוזי השקעה שאינם תלויי תשואה בניגוד לתקנות כללי ההשקעה

(ב) הפחתות - בהתאם להוראות פרק 6 בחלק ב' "הוראות לעניין הון עצמי של חברת ביטוח" לנספח "משטר כושר פירעון כלכלי".

(ג) חריגה ממגבלות כמותיות - בהתאם להוראות פרק 2 בחלק ב' "הוראות לעניין הון עצמי של חברות ביטוח" לנספח "משטר כושר פירעון כלכלי".

שינויים עיקריים בהון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון לעומת אשתקד:

ההון הכלכלי בתקופה הושפע באופן חיובי מהתשואות הגבוהות בשווקים בשוק ההון, ומהעדכון שביצעה החברה בנושא פעולות ההנהלה בקרות תרחיש קיצון, כאמור לעיל, אשר הפחית את ה-RM ותרם חיובית להון הכלכלי. השפעות חיוביות אלו קוזזו ע"י הירידה המשמעותית בעקום הריבית חסרת הסיכון וכן מעדכונים בהנחות דמוגרפיות, ובפרט לעניין החמרה בשיעור הביטולים, ועדכוני מודל שביצעה החברה במהלך 2021.

בנוסף, סכום הניכוי גדל לכ- 8.2 מיליארדי ש"ח מכ- 8.0 מיליארדי ש"ח ב- 2020 (כ- 6.4 מיליארדי ש"ח לאחר הפעלת פקטור הממונה, כאמור, בדצמבר 2020) והגדיל את ההון הכלכלי.

תרומה חיובית להון הכלכלי נובעת גם מהנפקת הון רובד 2 בסך כ- 425 מיליוני ש"ח במהלך חודש דצמבר 2021.

ליום 31 בדצמבר	
2020 [*]	2021
מבוקר	
באלפי ש"ח	
11,190,238	12,922,336
-	-
-	-
-	-
-	-
11,190,238	12,922,336
2,223,026	2,623,747
2,177,445	2,149,970
736,378	726,649
-	-
-	-
5,136,849	5,500,366
16,327,087	18,422,702

הון רובד 1
הון רובד 1 בסיסי
הון רובד 1 נוסף

שטר הון צמית ומניות בכורה לא צוברות
מכשירי הון רובד 1 נוסף
מכשירי הון ראשוני מורכב
בניכוי הפחתה בשל חריגה ממגבלה כמותית

סך הון רובד 1 נוסף
סך הון רובד 1

הון רובד 2

הון רובד 1 נוסף שלא נכלל ברובד 1
מכשירי הון רובד 2
מכשירי הון משני מורכב
מכשירי הון שלישוני מורכב
מכשירי הון משני נחות
בניכוי הפחתה בשל חריגה ממגבלה כמותית

סך הון רובד 2

סך הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון

^{*} כולל השפעה הנובעת מסכום הניכוי בתקופת הפריסה לאחר פקטור של 80% בסעיפים הרלוונטיים (ראה סעיף ד.3. לעיל).

לפרטים אודות מידע בדבר הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון ללא יישום הוראות מעבר לתקופת הפריסה וללא התאמת תרחיש מניות ראה סעיף 6 "השפעת יישום הוראות לתקופת הפריסה" להלן.

סעיף 4 - הון נדרש לכושר פירעון (SCR)

ליום 31 בדצמבר	
2021	2020 ^(*)
דרישת הון	
מבוקר	
באלפי ש"ח	

הון נדרש בסיסי לכושר פירעון (BSCR)

4,881,974	5,406,987
224,915	325,988
6,742,190	6,083,806
7,492,842	8,641,357
1,086,395	1,085,948
20,428,316	21,544,086
(6,582,125)	(6,885,518)
-	92,634

הון נדרש בשל רכיב סיכון שוק
הון נדרש בשל רכיב סיכון צד נגדי
הון נדרש בשל רכיב סיכון חיתום בביטוח חיים
הון נדרש בשל רכיב סיכון חיתום בביטוח בריאות (NSLT + SLT)
הון נדרש בשל רכיב סיכון חיתום בביטוח כללי
סה"כ
השפעת הפיזור בין רכיבי הסיכון
הון נדרש בשל רכיב סיכון נכסים בלתי מוחשיים

סה"כ הון נדרש בסיסי לכושר פירעון BSCR

13,846,191 14,751,202

454,458 479,544
(3,441,375) (3,536,327)

הון נדרש בשל סיכון תפעולי
התאמה לספיגת הפסדים בשל נכס מס נדחה

הון נדרש בשל חברות מנהלות

148,735	163,889
10,000	-
158,735	163,889

מגדל מקפת קרנות פנסיה וקופות גמל בע"מ ("מקפת")
יוזמה - קרן פנסיה לעצמאים בע"מ ("יוזמה")^(**)

סה"כ הון נדרש בשל חברות מנהלות

11,018,009 11,858,308

סה"כ הון נדרש לכושר פירעון

^(*) כולל השפעה הנובעת מסכום הניכוי בתקופת הפריסה לאחר פקטור של 80% בסעיפים הרלוונטיים (ראה סעיף ד.3. לעיל)
^(**) בחודש אפריל 2021, מוזגה פעילותה של יוזמה עם ולתוך מקפת

לפרטים אודות מידע בדבר הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון ללא יישום הוראות מעבר לתקופת הפריסה וללא התאמת תרחיש מניות ראה סעיף 6 "השפעת יישום הוראות לתקופת הפריסה" להלן.

שינויים עיקריים בהון הנדרש לכושר פירעון לעומת אשתקד

הגידול בהון הנדרש בשל רכיב סיכון שוק נבע בעיקר מהגדלת חשיפות לסיכון מניות בתיקי הנוסטרו וכן בתיקי העמיתים בסוף 2021 לעומת החשיפות בשנת 2020 וכן בגין גידול בגובה התרחיש בשל העליות בשווקים ב-2021.

הגידול ברכיב סיכון חיתום בביטוח בריאות (SLT) נובע בעיקר מהשפעת ירידת עקום הריבית על תרחישי תחלואה ואריכות ימים יחד עם עדכונים דמוגרפיים ותרומה של מכירות חדשות.

ירידת עקום הריבית והתשואות הגבוהות תרמו לגידול בתרחיש אריכות ימים הכלול בסיכון החיתום בביטוח חיים, בגין גידול בהתחייבויות החברה לגמלה. ירידה זו קוזזה ע"י עדכון פעולות הנהלה בתרחיש קיצון, כאמור לעיל, אשר תרם לקטיון מהותי בהון הנדרש בשל רכיב סיכון זה. בנוסף, יישום גבולות החוזה בתיק החסכון החדש גרם לקטיון בשווי תיק זה וכתוצאה מכך לקטיון בדרישת הון בגין תרחיש ביטולים.

סעיף 5 - סף הון (MCR)

(א) סף הון (MCR)

ליום 31 בדצמבר	
2021	2020 (*)
מבוקר	
באלפי ש"ח	
2,834,572	2,601,430
2,964,577	2,754,502
5,336,239	4,958,104
<u>2,964,577</u>	<u>2,754,502</u>

סף הון לפי נוסחת MCR
גבול תחתון (25% מהון נדרש לכושר פירעון בתקופת הפריסה)
גבול עליון (45% מהון נדרש לכושר פירעון בתקופת הפריסה)

סף הון (MCR)

* כולל השפעה הנובעת מסכום הניכוי בתקופת הפריסה לאחר פקטור של 80% בסעיפים הרלוונטיים (ראה סעיף ד.3. לעיל)

(ב) הון עצמי לעניין סף הון

ליום 31 בדצמבר 2021		
הון רובד 1	הון רובד 2	סה"כ
מבוקר		
אלפי ש"ח		
12,922,336	5,500,366	18,422,702
-	(4,907,450)	(4,907,450)
<u>12,922,336</u>	<u>592,916</u>	<u>13,515,252</u>

הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון לפי סעיף 3
חריגה ממגבלות כמותיות בשל סף הון (**)

הון עצמי לעניין סף הון

ליום 31 בדצמבר 2020 (*)		
הון רובד 1	הון רובד 2	סה"כ
מבוקר		
אלפי ש"ח		
11,190,238	5,136,849	16,327,087
-	(4,585,949)	(4,585,949)
<u>11,190,238</u>	<u>550,900</u>	<u>11,741,138</u>

הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון לפי סעיף 3
חריגה ממגבלות כמותיות בשל סף הון (**)

הון עצמי לעניין סף הון

* כולל השפעה הנובעת מסכום הניכוי בתקופת הפריסה לאחר פקטור של 80% בסעיפים הרלוונטיים (ראה סעיף ד.3. לעיל)

** בהתאם להוראות פרק 3 בחלק ב' לנספח כושר פירעון כלכלי, הון רובד 2 לא יעלה על 20% מ-MCR.

סעיף 6 - השפעת יישום ההוראות לתקופת הפריסה

ליום 31 בדצמבר 2021

סה"כ ללא יישום הוראות המעבר לתקופת הפריסה והתאמת תרחיש מניות	השפעת שיעור של 50% הון רובד 2 בתקופת הפריסה	השפעת גידול הדרגתי בהון נדרש לכושר פירעון	השפעת התאמת תרחיש מניות	השפעת הכללה של ניכוי בתקופת הפריסה	כולל יישום הוראות המעבר לתקופת הפריסה והתאמת תרחיש מניות
מבוקר					
אלפי ש"ח					

197,784,510	-	-	-	(8,230,760)	189,553,750	סך התחייבויות ביטוח, לרבות מרווח הסיכון (RM)
7,505,673	-	-	-	5,416,663	12,922,336	הון רובד 1 בסיסי
13,006,039	757,042	-	-	4,659,621	18,422,702	הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון
15,001,901	-	-	(329,496)	(2,814,097)	11,858,308	הון נדרש לכושר פירעון

ליום 31 בדצמבר 2020^{*}

סה"כ ללא יישום הוראות המעבר לתקופת הפריסה והתאמת תרחיש מניות	השפעת שיעור של 50% הון רובד 2 בתקופת הפריסה	השפעת גידול הדרגתי בהון נדרש לכושר פירעון	השפעת התאמת תרחיש מניות	השפעת הכללה של ניכוי בתקופת הפריסה	כולל יישום הוראות המעבר לתקופת הפריסה והתאמת תרחיש מניות
מבוקר					
אלפי ש"ח					

174,328,132	-	-	-	(6,384,309)	167,943,823	סך התחייבויות ביטוח, לרבות מרווח הסיכון (RM)
6,988,724	-	-	-	4,201,514	11,190,238	הון רובד 1 בסיסי
12,125,574	729,644	-	-	3,471,869	16,327,087	הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון
13,371,461	-	-	(170,658)	(2,182,794)	11,018,009	הון נדרש לכושר פירעון

^{*} כולל השפעה הנובעת מסכום הניכוי בתקופת הפריסה לאחר פקטור של 80% בסעיפים הרלוונטיים (ראה סעיף ד.3. לעיל)

ראה תיאור של הוראות המעבר החלות על החברה בתקופת הפריסה בסעיף א - רקע ודרישות גילוי, סעיף קטן 1 - משטר כושר פירעון כלכלי מבוסס Solvency II לעיל.

סעיף 7 – תנועה בעודף ההון

הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון	הון נדרש לכושר פירעון (SCR)	עודף (גירעון) הון	אלפי ש"ח
16,327,087	11,018,009	5,309,078	
(4,201,513)	2,353,452	(6,554,965)	
12,125,574	13,371,461	(1,245,887)	
(2,178,921)	(584,032)	(1,594,889)	
2,265,208	1,731,766	533,442	
357,352	383,182	(25,830)	
57,303	-	57,303	
379,523	99,524	279,999	
13,006,039	15,001,901	(1,995,862)	
5,416,663	(3,143,593)	8,560,256	
18,422,702	11,858,308	6,564,394	

ליום 1 בינואר 2020
נטרול הוראות המעבר לתקופת הפריסה והתאמת מניות
ליום 1 בינואר 2020, ללא יישום הוראות המעבר לתקופת
הפריסה והתאמת תרחיש מניות
השפעת פעילות תפעולית (א)
השפעת פעילות כלכלית (ב)
עסקים חדשים (ג)
השפעת הנפקות מכשירי הון (בניכוי פדיונות) ודיבינד שהוכרז
(ד)
השפעת שינויים במס נדחה, הון רובד 1 נוסף והון רובד 2
ליום 31 בדצמבר 2021, ללא יישום הוראות המעבר לתקופת
הפריסה והתאמת תרחיש מניות
השפעת הוראות המעבר לתקופת הפריסה והתאמת מניות
ליום 31 בדצמבר 2021

(א) סעיף זה כולל את השפעת:

1. התזרים החזוי שהיה גלום ביתרת הפתיחה והיה צפוי להשתחרר בשנת הדיווח;
 2. סטיות מהנחות דמוגרפיות ותפעוליות בשנת הדיווח;
 3. שינוי בכללי רגולציה;
 4. שינוי בהנחות הדמוגרפיות והתפעוליות ביחס אלו שהיו בשימוש במועד הדוח הקודם;
 5. עדכוני מודל;
 6. חוזי ביטוח חדשים (ביטוח כללי ובריאות NSLT) שנחתמו בשנת הדוח, ותיקי ביטוח בענפים אלו שנרכשו או נמכרו בשנת הדוח;
 7. השקעה בנכסים לא מוחשיים;
 8. שינויים אחרים שאינם כלולם בסעיפים האחרים, לרבות התאמות בגין פעולות הנהלה.
- (ב) סעיף זה כולל את השפעת הפעילות הכלכלית השוטפת ובכלל זה:
1. שינויים בשוים של נכסי השקעה;
 2. שינויים בהון נדרש בגין רכיב סיכון שוק, לרבות שינוי ברכיב התאמה סימטרית SA; סיכון צד נגדי וסיכון תפעולי
 3. השפעת האינפלציה;
 4. השפעת שינויים בעקום ריבית חסרת סיכון לכושר פירעון.
- (ג) סעיף זה כולל את השפעת חוזי ביטוח חדשים (חיים ובריאות SLT) שנחתמו בשנת הדוח ותיקי ביטוח בענפים אלו שנרכשו או נמכרו בשנת הדוח, כולל השפעתם על סיכונים שוק.
- (ד) סעיף זה כולל פעולות הוניות, לרבות הנפקה ופדיון של מכשירי הון רובד 1 והון רובד 2.

יצוין כי לסדר חישוב ההשפעות האמורות ישנה השפעה על ההערכה הכמותית של הסעיפים השונים בדוח התנועה על עודף ההון. הסדר בו ביצעה החברה את החישוב אינו בהכרח הסדר המוצג בדיווח לעיל. כמו כן יצוין כי השינויים בוצעו על המאזן הכלכלי.

סעיף 8 - מבחני רגישות

להלן מוצג ניתוח רגישות של יחס כושר פירעון כלכלי ביחס לשינוי בגורמי סיכון שונים למועד הדוח. ניתוח זה מביא לידי ביטוי את השפעת שינוי בגורמי סיכון שונים על ההון העצמי, לרבות המגבלות הכמותיות החלות על ההון העצמי, ועל ההון הנדרש לכושר פירעון. מבחן הרגישות מביא לידי ביטוי השפעות ישירות בלבד, בהנחה ששאר גורמי הסיכון קבועים ואינו כולל השפעות משניות או שינויים נגזרים על גורמי סיכון אחרים. יצוין כי הרגישויות אינן בהכרח לינאריות, כך שרגישויות בשיעורים אחרים אינן בהכרח אקסטרפולציה פשוטה של מבחני הרגישות המוצגים.

ליום 31 בדצמבר 2021
השפעה על יחס כושר פירעון
כלכלי (באחוזים)

(17%)
(12%)
(15%)
(21%)

ירידה בריבית של 50 נקודות בסיס בריבית חסרת הסיכון
ירידה של 25% בערכם של נכסים הוניים
עלייה של 5% בשיעור התחלואה
ירידה של 5% בשיעורי התמותה

ליום 31 בדצמבר 2020
השפעה על יחס כושר פירעון
כלכלי (באחוזים)

(15%)^c

ירידה בריבית של 50 נקודות בסיס בריבית חסרת הסיכון

^c חושב מחדש על המאזן הכלכלי בלבד.

באופן כללי, בחישוב הרגישויות בוצע חישוב מחדש של הנכסים וההתחייבויות הרגשים לשינויים לעיל. כמו כן, נלקחו בחשבון ההשפעות הרלוונטיות על דרישות ההון. יצוין כי מבחני הרגישות בוצעו על המאזן הכלכלי.

בחישוב הרגישות לירידה בריבית, נבנה עקום ריבית חסר סיכון לאחר ירידה של 50 נקודות בסיס עד ל- Last Liquid Point (LLP) ב-10 שנים ולאחריו אקסטרפולציה סמית-ווילסון, כאשר ה- (UFR) Ultimate Forward Rate נשאר קבוע על 2.6%.

יצוין כי השפעת הרגישות על סכום הניכוי לא נלקחה בחשבון באף אחד ממבחני הרגישות לעיל. כמו כן, בחישוב הרגישויות לא נלקחו בחשבון צעדים אותם יכולה לנקוט ההנהלה בקרות התרחיש לצורך חיזוק ההון כגון גיוס הון רובד 2 נוסף וכו'.

סעיף 9 - מדיניות הון ומגבלות על חלוקת דיבידנד

סעיף 9א' - מדיניות הון

מדיניות החברה היא להחזיק בסיס הון איתן במטרה להבטחת כושר הפרעון שלה ויכולתה לעמוד בהתחייבויותיה למבוטחים, לשמר את יכולת החברה להמשיך את פעילותה העסקית וכדי שתוכל להניב תשואה לבעלי מניותיה. החברה בהיותה גוף מוסדי, כפופות לדרישות הון הנקבעות על-ידי הממונה.

בעקבות פרסום חוזר הסולבנסי החדש, בחן דירקטוריון החברה את מדיניות ההון של החברה (ראה דיווח מידי מיום 26 במאי 2021). בהתאם לכך, ביום 26 במאי 2021 קב דירקטוריון החברה מדיניות הון אשר על פיה החברה תשאף לפעול ביחס כושר פירעון בטווח של 155% - 175%. בנוסף, קבע דירקטוריון החברה יעד יחס כושר פירעון מינימלי של 140%. יעדים אלו הינם ליחס כושר פירעון בהתחשב בסכום הניכוי בתקופת הפריסה עד תום 2032 (ולפני הפעלת פקטור של 80% על סכום הניכוי לפי מכתב הממונה מיום 16 באוקטובר, כאמור לעיל). יחס כושר הפירעון של החברה, ללא התחשבות בהוראות המעבר, יבנה בהדרגה בהתאם ליעדים אלו עד לתום 2032, בהתאם לתכנית ההון של החברה.

נכון לדצמבר 2021, עומדת החברה במדיניות ההון שלה.

סעיף 9ב' - מגבלות על חלוקת דיבידנד

בהתאם למכתב שפרסמה הממונה, בחודש אוקטובר 2017, (להלן - "המכתב") חברת ביטוח תהיה רשאית לחלק דיבידנד רק אם לאחר ביצוע החלוקה יש לחברה יחס כושר פירעון לפי חוזר סולבנסי בשיעור של לפחות 100%, כשהוא מחושב ללא הוראות המעבר ובכפוף ליעד יחס כושר פירעון שקבע דירקטוריון החברה. היחס האמור יחושב ללא ההקלה שניתנה בגין הפרש מקורי המיוחס לרכישת פעילות של קופות גמל וחברות מנהלות. בנוסף, נקבעו במכתב הוראות דיווח לממונה.

נכון לדצמבר 2021, החברה אינה עומדת בתנאים הנדרשים לצורך חלוקת דיבידנד. להלן נתונים על יחס כושר פירעון כלכלי של החברה כשהוא מחושב ללא הוראות המעבר:

נתונים ללא יישום הוראות המעבר לתקופת הפריסה וללא התאמת תרחיש מניות:

ליום 31 בדצמבר	
2020	2021
מבוקר	
אלפי ש"ח	
12,125,574	13,006,039
13,371,461	15,001,901
(1,245,887)	(1,995,862)
91%	87%

הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון - ראה סעיף 6^(*)

הון נדרש לכושר פירעון (SCR) - ראה סעיף 6

עודף (גירעון)

יחס כושר פירעון כלכלי (באחוזים)

השפעת פעולות הוניות מהותיות שהתרחשו בתקופה שבין תאריך החישוב לתאריך פרסום דוח יחס כושר פירעון:

12,125,574	13,006,039
-	600,000
-	(99,605)
12,125,574	13,506,434
(1,245,887)	(1,495,467)
91%	90%

הון עצמי

גיוס (פדיון) מכשירי הון

חריגה ממגבלות כמותיות

הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון

עודף (גירעון)

יחס כושר פירעון כלכלי (באחוזים)

גירעון ההון לאחר פעולות הוניות שהתרחשו בתקופה שבין תאריך החישוב לתאריך פרסום דוח יחס כושר פירעון ביחס ליעד הדירקטוריון:

-	-
-	-

יעד יחס כושר הפירעון הכלכלי שקבע הדירקטוריון^(**)

עודף / (חוסר) הון ביחס ליעד^(**)

^(*) סכום זה אינו כולל הפחתה של 35% מהפרש מקורי בחברה מנהלת בסך כ- 64 מיליוני ש"ח ב- 2021.
^(**) לעניין יעד יחס כושר הפירעון הכלכלי שקבע הדירקטוריון ראה סעיף 8א' לעיל.

שינויים עיקריים לעומת אשתקד

כאמור, מצב ההון של החברה בשנת 2021 הושפע לרעה מירידת עקום הריבית ועדכון משתנים דמוגרפיים, ובפרט לעניין החמרה בשיעור הביטולים. השפעות אלו קוזזו ע"י התרומה החיובית של התשואות בשווקים וכן ע"י עדכון פעולות ההנהלה בקרות תרחיש קיצון בהלימה למדיניות העסקית של החברה.

מיכל גור כגן
מנהלת הסיכונים

שגיא יוגב
מנכ"ל

יפתח רון טל
יו"ר דירקטוריון

30 במאי 2022
תאריך אישור הדוח